

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VÝSKUMU, VÝVOJA
A MLÁDEŽE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

ŠTÁTNY INŠTITÚT ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

**Skupina
študijných odborov**

68 PRÁVNE VEDY

STUPEŇ VZDELANIA:

ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE

OBSAH

1	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	4
1.1	Základné údaje	4
1.2	Zdravotné požiadavky na uchádzača	5
2	PROFIL ABSOLVENTA	5
2.1	Celková charakteristika absolventa	5
2.2	Kľúčové kompetencie	6
2.3	Odborné kompetencie	6
3	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	7
3.1	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M).....	7
3.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4- ročné študijné odbory....	8
3.3	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny	10
3.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny	11
4	VZDELÁVACIE OBLASTI.....	12
4.1	Teoretické vyučovanie	13
4.2	Praktické vyučovanie	13
5	VZDELÁVACIE ŠTANDARDY	13
5.1	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory	14
5.2	Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory	15
	EKONOMICKO-PRÁVNE ČINNOSTI V PODNIKANÍ.....	15
6	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	22
6.1	Základné údaje	22
6.2	Zdravotné požiadavky na uchádzača	23
7	PROFIL ABSOLVENTA	23
7.1	Celková charakteristika absolventa	23
7.2	Kľúčové kompetencie	23
7.3	Odborné kompetencie	23
8	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY – pomaturitné kvalifikačné štúdium.....	24
8.1	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N).....	24
8.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N).....	25
9	VZDELÁVACIE OBLASTI.....	26
10	VZDELÁVACIE ŠTANDARDY	26
10.1	Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory	26
	SOCIÁLNO-PRÁVNA ČINNOSŤ	26
11	EXTERNÁ FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	29

12	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY – EXTERNÁ FORMA ŠTÚDIA	30
12.1	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) – večerné vzdelávanie	30
12.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) – večerné vzdelávanie	30
12.3	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie	32
12.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie	32
12.5	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) – diaľkové vzdelávanie	34
12.6	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) – diaľkové vzdelávanie	34
12.7	Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie	36
12.8	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie	36
12.9	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – večerné vzdelávanie	38
12.10	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – večerné vzdelávanie	38
12.11	Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – diaľkové vzdelávanie	39
12.12	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory – diaľkové vzdelávanie	40

1 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

1.1 Základné údaje

Úplné stredné odborné vzdelanie

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR¹:	4
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk/jazyk národnostnej menšiny
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	nižšie stredné všeobecné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	<p>v profesiách a pracovných pozíciách v strednom manažmente v oblasti štátnej správy, miestnej samosprávy, vo výrobnej a podnikateľskej sfére ako napr.:</p> <ul style="list-style-type: none">– súkromný podnikateľ,– obchodní zástupcovia,– odborný pracovník v oblasti účtovníctva,– odborný pracovník mzdovej agendy,– odborný pracovník kalkulácií, cien a nákladov,– odborný pracovník pre správu a vymáhanie pohľadávok,– odborný pracovník pre verejné obstarávanie,– obchodní sprostredkovatelia,– odborní pracovníci vo verejnej správe,– odborný pracovník v oblasti pomoci v hmotnej núdzi,– odborný pracovník verejnej správy pre priestupkové konanie,– odborný pracovník prvého kontaktu právnej pomoci,– odborný pracovník správy miestnych daní a poplatkov,– odborní pracovníci v daňovej oblasti,– administratívni pracovníci v oblasti práva,– administratívny pracovník v advokátskej kancelárii,– odborní administratívni asistenti,– právny asistent,– colník,– colný deklarant.

¹ Úroveň Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalifikačného rámca (EQF)

Možnosti ďalšieho štúdia:

Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

1.2 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške na vzdelávanie vyjadrenie lekára so špecializáciou všeobecné lekárstvo o zdravotnej spôsobilosti študovať zvolený odbor vzdelávania.

K prihláške na vzdelávanie pripojí vyjadrenie zariadenia poradenstva a prevencie, ktoré obsahuje návrh podporného opatrenia, ak chce uchádzač požiadať o vykonanie prijímacej skúšky podľa upravených podmienok.

2 PROFIL ABSOLVENTA

2.1 Celková charakteristika absolventa

Absolventi skupiny študijných odborov 68 Právne vedy sú kvalifikovaní pracovníci so širokým všeobecnovzdelávacím základom, s odbornými teoretickými vedomosťami i praktickými zručnosťami z oblasti ekonomickej a právnej problematiky v rôznych typoch organizácií. Vzdelanie rozvíja osobnosť absolventa, jeho povahové vlastnosti, vedomosti a zručnosti, rozvíja a rozširuje všeobecné schopnosti vrátane schopnosti adaptácie na meniace sa podmienky spoločenskej reality.

Náročnosť povolaní, pre ktoré sú pripravovaní absolventi danej skupiny, vyžaduje široký všeobecný rozhľad, rozsiahle odborné vedomosti a spôsobilosti a kladie vysoké nároky na osobnostný rozvoj. Absolventi skupiny študijných odborov 68 Právne vedy rešpektujú ľudské práva a slobodu jednotlivcov i skupín a zodpovedne využívajú získané informácie. Sú schopní aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti v praxi, projektovať, zorganizovať, zrealizovať aktivity, vyhodnotiť prácu svoju i svojich kolegov.

Pre kvalifikovaný výkon činností majú absolventi vedieť získavať, kriticky hodnotiť, triediť a využívať informácie o javoch a procesoch, ktoré sú významné pre vytváranie názorov, postojov a presvedčenia v rozličných oblastiach života. Majú byť dostatočne adaptabilní, logicky myslíaci, schopní aplikovať nadobudnuté vedomosti a schopnosti pri riešení problémov, schopní pracovať samostatne aj v tíme, sú komunikatívne zruční v nadväzovaní a sprostredkovaní kontaktov, majú kultivované vystupovanie. Sú schopní sústavne sa vzdelávať, trvalo sa zaujímať o vývoj v danej oblasti štúdiom odbornej literatúry, používať adekvátne metódy práce, ovládať IKT a cieľavedome, rozvážne a rozhodne konať v súlade s právnymi normami spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Dôležitou súčasťou profilu absolventa sú jeho vedomosti a spôsobilosti z oblasti a bezpečnosti práce, ochrany životného prostredia, vrátane starostlivosti o kultúru práce a pracovné prostredie.

Významnou súčasťou profilu absolventa sú jeho morálne vlastnosti, angažovaný a udomielý vzťah k človeku a jeho sociálnej situácii a profesijná etika. V správaní absolventov tejto skupiny odborov dominuje tolerancia, empatia, asertivita a prosociálne správanie.

Odborná stredoškolská príprava je orientovaná tak, aby absolvent tohto typu strednej školy mohol ďalej pokračovať vo vysokoškolskom vzdelávaní.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

2.2 Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie sú uvedené v Štátnom vzdelávacom programe pre skupinu študijných a učebných odborov 68 Právne vedy – všeobecná časť, kapitola 2.2.

2.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti a zručnosti

Požiadavky na odborné vedomosti a odborné zručnosti sú uvedené na s. 14 – 20.

b) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- spoľahlivosťou, vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- presnosťou, empatiou, toleranciou,
- emocionálnou stabilitou,
- diskretnosťou,
- iniciatívnosťou, adaptabilitou,
- asertívnosťou, altruizmom,
- schopnosťou zvládať záťažové životné situácie,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne.

3 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

3.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ² za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	60	1920
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	68	2176
Disponibilné hodiny	4	128
SPOLU	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	60		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a literatúra ^{a)} cudzí jazyk ^{b)} druhý cudzí jazyk ^{c)}	34 12 12 10		
Človek a hodnoty etická výchova/náboženská výchova ^{d)}	2		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis geografia ^{e)}	5		
Človek a príroda ^{f)} biológia	3		
Matematika a práca s informáciami matematika ^{g)} informatika ^{h)}	8 6 2		
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova ⁱ⁾	8		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	68		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	36	32	68
Teoretické predmety	36	24 ^{j)}	60
Odborná prax ^{k)}	–	8	8
Disponibilné hodiny ^{l)}	4		
SPOLU	132		

² Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

3.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory

- a) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- b) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- c) Druhý cudzí jazyk je povinný, vyučuje sa v rozsahu minimálne 3 vyučovacích hodín týždenne v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 vyučovacích hodín týždenne v 3. a 4. ročníku.
- d) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- e) Predmet geografia sa vyučuje povinne v študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní.
- f) V študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní je zaradenie vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ nepovinné. Dotáciu 3 hodín týždenne je možné presunúť zo vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ do vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ na výučbu predmetu geografia.
- g) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku.
- h) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecno-vzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov.
- i) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov. Pokiaľ škola organizuje kurz pohybových aktivít v prírode, môže sa počet hodín kurzu (plavecký kurz max. 20 hodín, lyžiarsky kurz, snoubordingový kurz a ostatné kurzy iných športov v prírode max. 30 hodín) zarátať do celkového počtu hodín telesnej a športovej výchovy v danom ročníku určenom rámcovým učebným plánom.
- j) Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení.
- k) Na odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v rozsahu minimálne 20 pracovných dní, 7 hodín denne za celé štúdium.
- l) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy

a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.

- m) V triedach s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ predmet jazyk národnostnej menšiny a literatúra s minimálnou dotáciou 2 hodiny týždenne.
- n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- o) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po 6 hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu alebo kurzu iných športov v prírode.
- p) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako ostatné stredné odborné školy podľa školského zákona. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- q) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

3.3 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ³ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	70	2240
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	65	2080
Disponibilné hodiny	1	32
SPOLU	136	4352

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	70		
Jazyk a komunikácia slovenský jazyk a slovenská literatúra ^{a)} jazyk národnostnej menšiny a literatúra ^{b)} cudzí jazyk ^{c)} druhý cudzí jazyk ^{d)}	36 12 12 12 8		
Človek a hodnoty ^{e)} etická výchova/náboženská výchova	2		
Človek a spoločnosť občianska náuka dejepis geografia ^{f)}	5		
Človek a príroda ^{g)} biológia	3		
Matematika a práca s informáciami matematika ^{h)} informatika ⁱ⁾	8 6 2		
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova ^{j)}	8		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	65		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	33	32	65
Teoretické predmety	33	24 ^{k)}	57
Odborná prax ^{l)}	–	8	8
Disponibilné hodiny ^{m)}	1		
SPOLU	136		

³ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

3.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

- a) Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- b) Výučba jazyka národnostnej menšiny a literatúry sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- c) Vyučuje sa jeden z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s minimálnou dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- d) Druhý cudzí jazyk je povinný, vyučuje sa v rozsahu minimálne 2 vyučovacích hodín týždenne v každom ročníku.
- e) Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Na vyučovanie predmetu etická výchova alebo náboženská výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov. Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov.
- f) Predmet geografia sa vyučuje povinne v študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní.
- g) V študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní je zaradenie vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ nepovinné. Dotáciu 3 hodín týždenne je možné presunúť zo vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ do vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ na výučbu predmetu geografia.
- h) Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku.
- i) V prípade, že škola učí informatiku v prepojení s konkrétnym študijným odborom (t. j. aplikovanú informatiku) presunie sa dotácia 2 hodín týždenne z kategórie všeobecno-vzdelávacích predmetov do kategórie odborných predmetov.
- j) Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do viachodinových celkov. Pokiaľ škola organizuje kurz pohybových aktivít v prírode, môže sa počet hodín kurzu (plavecký kurz max. 20 hodín, lyžiarsky kurz, snoubordingový kurz a ostatné kurzy iných športov v prírode max. 30 hodín) zaradiť do celkového počtu hodín telesnej a športovej výchovy v danom ročníku určenom rámcovým učebným plánom.
- k) Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení.
- l) Na odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v rozsahu minimálne 20 pracovných dní, 7 hodín denne za celé štúdium.
- m) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, škola ich použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy

a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.

- n) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- o) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a môže sa organizovať aj kurz pohybových aktivít v prírode. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po 6 hodín. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a v 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa organizuje vo forme lyžiarskeho kurzu, snoubordingového kurzu, plaveckého kurzu, alebo kurzu iných športov v prírode.
- p) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako ostatné stredné odborné školy podľa školského zákona. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- q) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 136 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

4 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehľbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany.

Odborné vzdelávanie rozvíja vedomosti, zručnosti, návyky a ďalšie schopnosti žiakov, nadobudnuté v predchádzajúcom vzdelávaní. Jeho výsledným efektom je získanie odbornej kvalifikácie, ktorá umožní absolventovi zapojiť sa do pracovného procesu ako kvalifikovaná pracovná sila, alebo pokračovať v ďalšom štúdiu. Odborné vzdelávanie v skupine študijných odborov 68 Právne vedy predstavuje komplex odborných vedomostí, praktických zručností, schopností a návykov definovaných v profile absolventa, ktoré sú nevyhnutné pre kvalifikované vykonávanie pracovných činností vo zvolenom odbore.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické vyučovanie
- 2) Praktické vyučovanie

4.1 Teoretické vyučovanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Cieľom teoretického vzdelávania je prepojenie podnikateľského, manažérskeho a ekonomického vzdelávania s právnym vzdelávaním tak, aby žiak získal spôsobilosť stať sa úspešným v konkrétnej profesii. Učivo pôsobí na rozvoj osobnosti žiaka, sprostredkúva mu vedomosti o možnostiach jeho formovania a to v úzkej spolupráci s ďalšími odborníkmi. Osvojuje si základy úspešnej komunikácie, empatie a asertivity a základy etiky profesie.

Súčasťou vzdelávacej oblasti je získanie základných kompetencií z právnych vied, ekonomických vied, marketingu a manažmentu a podnikateľského vzdelávania.

Právnické vzdelávanie umožní žiakovi pochopenie základných princípov práva, získanie základných vedomostí z rôznych oblastí práva (ústavného práva, občianskeho práva, obchodného práva, pracovného práva, rodinného práva, práva upravujúceho civilné súdne konanie, exekučného práva a katastrálneho práva).

Ekonomické vedy poskytujú žiakovi teoretické základy objasňujúce ekonomické pojmy, vzťahy a zákonitosti v podmienkach trhovej ekonomiky. Podnikateľské vzdelávanie umožní žiakovi získať teoretické východiská založenia a úspešného prevádzkovania súkromného podniku. Súčasťou vzdelávacej oblasti je sprostredkovanie vedomostí o marketingových aktivitách a základných manažérskych funkciách.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí dosiahnuť stanovené výkonové štandardy a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

4.2 Praktické vyučovanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

V prakticky orientovaných činnostiach žiak uplatňuje nadobudnuté vedomosti, zručnosti a spôsobilosti najmä z právnych, podnikateľských a psychologických disciplín, ako aj z ostatných odborných oblastí. Žiak sa naučí aplikovať právne normy, ktoré súvisia s činnosťou v podnikaní a vo verejnej správe. Dôležitou súčasťou odbornej prípravy je utváranie odborných postojov a názorov, vzťahu žiakov k odboru štúdia, utváranie vzťahu žiakov k plneniu pracovných povinností a pocitu zodpovednosti za výsledky svojej činnosti.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

5 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Vzdelávacie štandardy vymedzujú požiadavky, ktoré majú žiaci splniť v rámci konkrétneho časového intervalu. Tieto požiadavky sú formulované ako výkony, v ktorých sú obsiahnuté vedomosti, zručnosti a postoje a rámcový učebný obsah.

Vzdelávacie štandardy tvoria:

- vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory úplného stredného odborného vzdelania: ekonomické vzdelávanie,

- vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory, sú to vzdelávacie štandardy pre konkrétny odbor vzdelávania.

5.1 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba;
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru;
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku;
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním;
- vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu;
- analyzovať aktívnu a pasívnu komunikáciu s finančnými inštitúciami;
- vysvetliť základné práva a povinnosti spotrebiteľov na modelových situáciách (aj z pohľadu podnikateľa) a identifikovať cenové triky a klamlivé a zavádzajúce ponuky;
- kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou a porozumieť úlohám marketingu;
- vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí;
- opísať postup oznámenia korupcie a oznámenia podvodu;
- rozlíšiť nominálnu mzdu, reálnu mzdu a cenu práce;
- identifikovať položky bežne odpočítavané z hrubej mzdy;
- uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátne príspevky a sociálne dávky, príjem z podnikateľskej činnosti);
- opísať spôsoby krytia deficitu (úvery, splátkový predaj, leasing);
- rozlišovať legálne a nelegálne podnikateľské aktivity;
- vymedziť a porovnať právne formy pre oblasť podnikania;
- vysvetliť postup založenia a vzniku živnosti alebo iného podnikateľského subjektu v styku s verejnou správou
- zostaviť podnikateľský a finančný plán podniku – právnickej osoby;
- charakterizovať a vysvetliť rozdiel medzi priamymi a nepriamymi daňami; daňový a odvodový systém v Slovenskej republike;
- vysvetliť dohľad nad finančným trhom v Slovenskej republike – Národná banka Slovenska ako „jednotné kontaktné miesto“;
- charakterizovať finančné inštitúcie a využívanie ich produktov a služieb cez internet;
- vysvetliť možnosti, ako splácať dlhy;
- navrhnúť spôsoby riešenia schodkového a prebytkového rozpočtu;
- vysvetliť obvyklé spôsoby nakladania s voľnými finančnými prostriedkami;
- zhodnotiť ako vplýva spotreba na úspory a/alebo investície;
- stanoviť si kroky na dosiahnutie krátko, stredne a dlhodobých finančných cieľov;
- vysvetliť tvorbu ceny na základe nákladov, zisku, DPH;
- zvoliť vhodné platobné nástroje (bez/hotovostné úhrady, inkasá, platobné karty a pod.);
- vysvetliť rozdiel medzi využívaním osobného a podnikateľského účtu;
- vysvetliť algoritmus zloženého úročenia;
- identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie (vrátane úverov na bývanie resp. hypotekárnych úverov);
- posúdiť účel vyhlásenia (osobného) bankrotu a jeho možné dôsledky na majetok, zamestnanosť, cenu a dostupnosť úverov;
- zhrnúť práva dlžníkov a veriteľov, týkajúce sa zrážok zo mzdy a odňatia majetku v prípade nezaplatenia dlhu (exekúcia);
- uviesť rozdiel medzi sporením a investovaním;

- opísať výber vhodného poisťného produktu s ohľadom na vlastné potreby;
- demonštrovať na konkrétnom príklade, aké druhy verejného poistenia je potrebné platiť pri brigádnickej činnosti študentov;
- charakterizovať dôchodkové poistenie – 1. pilier, 2. pilier a 3. pilier;
- uviesť druhy poistenia, ktoré sa môžu vzťahovať na náhodné poškodenie majetku alebo zdravia inej osoby;
- vysvetliť rozdiel medzi poistením vlastného majetku a poistením zodpovednosti súvisiacej s vlastníctvom majetku;
- vysvetliť podstatu a význam životného poistenia.

Obsahové štandardy

Svet práce

Základné pojmy pracovného práva

Osobný manažment

Základné atribúty trhu práce

Daňový a odvodový systém

Príjem

Pravidlá riadenia osobných financií

Plánovanie, príjem a práca

Úver a dlh

Sporenie a investovanie

Riadenie rizika a poistenie

Výchova k podnikaniu

Právne pojmy podnikania, podstata podnikateľskej činnosti, živnostenské podnikanie, jednoduchý podnikateľský zámer, finančný plán

Spotrebiteľská výchova

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

5.2 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory

ŠTUDIJNÝ ODBOR

EKONOMICKO-PRÁVNE ČINNOSTI V PODNIKANÍ

Vzdelávací program umožňuje absolventom získať základné teoretické poznatky a zručnosti umožňujúce prepojenie právnických, manažérskych a podnikateľských zručností. Absolventi disponujú poznatkami ako si založiť firmu a začať podnikáť, či už ako fyzická alebo právnická osoba a majú vedomosti o efektívnom riadení malej firmy až po vedenie výkonného tímu. Poznajú základy právnych foriem podnikania, tvorby podnikateľského plánu, výberu pracovníkov. Získajú zručnosti pri práci s informačnými a komunikačnými technológiami a naučia sa ich efektívne využívať pre svoj osobný rast a výkonnosť v práci. Súčasťou odborných činností je poznanie základných typov zmlúv, dokumentov a základných podaní z vybraných oblastí práva. Osvojenie zručností vymedzených štátnym vzdelávacím programom vytvára predpoklady pre založenie a efektívne riadenie malej firmy.

TEORETICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vysvetliť ekonomické pojmy, kategórie a vzťahy medzi nimi v ekonomike podniku, vo vnútornom a zahraničnom obchode, v platobnom styku, colníctve, daňovej sústave, bankovníctve, poisťovníctve, na finančnom trhu, v marketingu a manažmente, v oblasti podnikania,
- vysvetliť základné makroekonomické pojmy,
- vysvetliť základné fázy ekonomického cyklu, príčiny a dôsledky cyklického vývoja ekonomiky,
- definovať ciele, úlohy a nástroje hospodárskej politiky štátu,

- opísať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- charakterizovať príjmy a výdavky rodiny,
- vysvetliť podstatu efektívneho využívania finančných informácií a finančných služieb,
- stanoviť si reálne finančné ciele a plán na ich dosiahnutie,
- opísať riziká spojené s riadením vlastných financií,
- charakterizovať jednotlivé prvky účtovného informačného systému,
- charakterizovať jednotlivé druhy daní a vyjadriť rozdiel medzi nimi,
- opísať obsahovú náplň jednotlivých účtovných tried v podvojnóm účtovníctve,
- vysvetliť základné zásady podvojného účtovníctva,
- uviesť všetky základné daňové povinnosti nepeňažnej povahy daňovníka alebo platiteľa dane,
- definovať účtovnú závierku a jej jednotlivé operácie,
- opísať hotovostný a bezhotovostný platobný styk a elektronické bankovníctvo,
- vysvetliť vhodné možnosti zadĺženia sa,
- interpretovať a vysvetliť základnú terminológiu práva, právneho štátu, legislatívy,
- charakterizovať definičné znaky štátu a funkcie štátu,
- interpretovať základy právnej úpravy obsiahnutej v Ústave SR,
- charakterizovať legislatívny proces schvaľovania zákonov v NR SR,
- definovať pojem verejná správa, opísať usporiadanie jednotlivých zložiek verejnej správy, rozlišovať medzi pojmami verejná správa, štátna správa a územná samospráva,
- opísať a rozlišovať formálne a materiálne pramene práva,
- opísať štruktúru právneho systému,
- definovať pojem právna norma, určiť platnosť, účinnosť a pôsobnosť právnej normy a jednotlivé druhy právnych noriem,
- objasniť základné pojmy týkajúce sa realizácie a aplikácie práva, t.j. tvorby konkrétnych právnych vzťahov,
- zaradiť ľudské práva podľa ich podstaty a obsahu do niektorej generácie ľudských práv,
- identifikovať základné dokumenty zabezpečujúce ochranu ľudských práv na európskej aj medzinárodnej úrovni,
- pomenovať jednotlivé orgány a inštitúcie zaoberajúce sa ochranou ľudských práv v rámci SR, EÚ, či na medzinárodnej úrovni,
- interpretovať základné princípy pre oblasť súkromného práva,
- definovať pojmy právna subjektivita a spôsobilosť na právne úkony,
- definovať a rozlíšiť druhy zastúpenia v občianskom práve hmotnom,
- definovať pojem vlastnícke právo, jeho subjekty a obsah,
- definovať pojem dedenie a základné predpoklady dedenia,
- definovať pojem podielové a bezpodielové spoluvlastníctvo, určiť ich obsah, subjekty, podmienky ich vzniku a zániku a ich od seba vzájomne odlíšiť,
- definovať pojem zodpovednosť za škodu, opísať predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu a subjekty zodpovednostného vzťahu,
- definovať pojem bezdôvodné obohatenie, charakterizovať predpoklady vzniku bezdôvodného obohatenia a jeho právne následky,
- vysvetliť pojem záväzkovo-právny vzťah a definovať jeho základné prvky,
- definovať a vysvetliť použitie základných inštitútov občianskeho záväzkového práva,
- objasniť podmienky pre uplatnenie predžalobnej výzvy a možnosti jej využitia,
- vymenovať jednotlivé druhy súdov na SR, objasniť ich právomoc a príslušnosť,
- opísať priebeh civilného súdneho konania, jeho jednotlivé etapy od začatia až po vydanie rozhodnutia,
- rozlíšiť a charakterizovať jednotlivé druhy opravných prostriedkov proti súdnym rozhodnutiam,
- definovať základné pojmy exekučného konania a stručne opísať jeho priebeh a jednotlivé spôsoby vykonania exekúcie,
- interpretovať základné pojmy týkajúce sa právnej úpravy katastra nehnuteľností,
- uviesť náležitosti návrhu na vklad práva do katastra nehnuteľností, definovať podmienky spôsobilosti zmlúv, verejných listín a iných listín na zápis do katastra nehnuteľností,
- vysvetliť základné pojmy pracovného práva,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca pred vznikom pracovného pomeru, počas trvania a po skončení pracovného pomeru,
- určiť základné náležitosti pracovnej zmluvy,
- opísať jednotlivé spôsoby skončenia pracovného pomeru,
- vymenovať jednotlivé druhy dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, definovať zákonné náležitosti týchto dohôd a ich odlišnosti od pracovnej zmluvy,
- charakterizovať právo na prístup k zamestnaniu v súvislosti so starostlivosťou o nezamestnaných,
- analyzovať aktívne a pasívne opatrenia na trhu práce,
- určiť inštitúcie poskytujúce služby zamestnanosti na území SR,

- definovať predmet a pramene obchodného práva, základné pojmy obchodného práva,
- orientovať vo všeobecných ustanoveniach Obchodného zákonníka,
- charakterizovať podstatu vedenia účtovníctva podnikateľov v zmysle Obchodného zákonníka,
- orientovať sa v práve na ochranu hospodárskej súťaže,
- vysvetliť pojem obchodný register a uviesť, na čo slúži a porovnať ho so živnostenským registrom,
- charakterizovať živnosť, orientovať sa v jednotlivých druhoch živností a vzájomne ich odlišovať,
- uviesť postup pri založení živnosti a podmienky prevádzkovania živnosti,
- opísať postup pri založení obchodnej spoločnosti, rozlišovať založenie a vznik obchodnej spoločnosti,
- charakterizovať podstatné prvky jednotlivých druhov obchodných spoločností a družstva,
- zdôvodniť vhodnosť využitia jednotlivých právnych foriem podnikania podľa potrieb podnikateľa,
- vysvetliť základné pojmy obchodných záväzkových vzťahov,
- opísať postup uzatvárania zmlúv v obchodných záväzkových vzťahoch,
- vysvetliť podstatu zabezpečenia záväzku a jednotlivé inštitúty, ktorými sa záväzok zabezpečuje v zmysle Obchodného zákonníka,
- charakterizovať podmienky vzniku a obsah kúpnej zmluvy podľa Občianskeho a Obchodného zákonníka,
- charakterizovať spotrebiteľa a predávajúceho, opísať postup pri vybavovaní reklamácie a vymedziť, čo zahŕňa ochrana spotrebiteľa,
- opísať spôsob zostavenia podnikateľského plánu,
- definovať podstatu manažmentu,
- charakterizovať manažéra v užšom a širšom zmysle slova a objasniť úlohu manažérov podľa úrovne riadenia a podľa právomoci a zodpovednosti,
- opísať podstatu plánovania a jeho základné prvky, druhy plánov a ich vzájomné súvislosti,
- opísať proces organizovania, identifikovať spôsoby vytvárania organizačných štruktúr a opísať typy jednotlivých organizačných štruktúr,
- objasniť etapy rozhodovacieho procesu, vysvetliť prínos prijímaných rozhodnutí pre úspech podnikania,
- charakterizovať komunikáciu, opísať jednotlivé formy komunikácie, podmienky správnej komunikácie,
- definovať a charakterizovať štýly vedenia ľudí,
- zdôvodniť nevyhnutnosť kontroly vrátane popisu fáz kontrolného procesu, opísať jednotlivé druhy kontroly,
- charakterizovať prieskum trhu a využívanie marketingových nástrojov k prezentácii podniku,
- využiť marketingový informačný systém pri efektívnom rozhodovaní manažérov,
- vysvetliť a aplikovať rozdielnosť nákupného správania sa organizácie oproti nákupnému správaniu individuálneho kupujúceho,
- uskutočniť analýzy pre správny výber marketingovej stratégie v rámci strategického plánovania,
- opísať podstatu prieskumu medzinárodného prostredia a možnosti vstupu na zahraničný trh,
- orientovať sa pri uplatňovaní inovatívneho marketingu,
- charakterizovať zásady bezpečnosti a hygieny práce, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia.

Obsahové štandardy

Ekonomické vzdelávanie

Skúmanie a objasňovanie základných ekonomických pojmov. Analýza podniku, jeho vzniku a zániku, podnikových činností a druhov podnikov. Základné princípy práce s dlhodobým majetkom, zásobovanie, výrobné a odbytové činnosti. Medzinárodné ekonomické a finančné vzťahy. Základy makroekonomickej politiky. Účtovníctvo so zameraním na účtovanie v spoločnosti s ručením obmedzeným. Základné pojmy z účtovníctva. Účtovanie v systéme podvojného účtovníctva. Pravidlá účtovania na jednotlivých účtoch v účtovných triedach, ktoré sa nachádzajú v účtovnej osnove pre podnikateľov. Postup zostavenia účtovnej závierky. Základné pojmy používané v oblastiach poisťovníctva. Charakter daňového systému v SR, jednotlivé druhy daní, základné daňové povinnosti nepeňažnej povahy daňovníka alebo platiteľa dane.

Podnikateľské vzdelávanie

Základné informácie o význame malého podnikania, osobnosti podnikateľa, podnikateľských rizikách a o podniku ako o základnom podnikateľskom subjekte. Formy súkromného podnikania, jeho finančné zabezpečenie, metódy odhadu miery rizika a cesty jeho minimalizovania. Postupy pri investičných činnostiach a hodnotení efektívnosti investícií. Zodpovednosť podnikateľa voči spotrebiteľom a štátu. Zostavenie analýzy konkrétnej oblasti v podnikovej činnosti – finančnej analýzy, analýzy pracovnej sily, analýzy výsledku hospodárenia a nulového bodu. Vypracovanie kalkulácie ceny nového výrobku na základe kalkulačného vzorca.

Teória práva

Právo ako najdôležitejší regulačný inštrument spoločnosti, mechanizmus jeho pôsobenia v spoločnosti počnúc tvorbou až po jeho realizáciu. Vytváranie právneho myslenia a aplikovanie právneho myslenia umožňujúceho interpretovať právne normy cez platný systém práva.

Základy z právnej terminológie, štruktúry právneho systému. Jednotlivé pramene práva, podstata, význam, pôsobnosť, členenie právnych noriem a ich následná interpretácia. Realizácia práva – vytváranie konkrétnych právnych vzťahov, najmä pokiaľ ide o jeho subjekty, obsah a predmet a jednotlivé právne skutočnosti so zameraním na právne úkony, protiprávne konanie a plynutie času v práve.

Teória štátu

Objasnenie a analýza štátoprávnej problematiky týkajúcej sa pojmu štát a jeho definičných znakov, jednotlivých foriem štátu, vlády a štátneho režimu so zameraním na Slovenskú republiku. Usporiadanie a vzájomné vertikálne a horizontálne vzťahy pri budovaní a kooperovaní delfy moci v demokratickom štáte. Ústavnosť a zákonnosť právneho štátu a základné princípy právneho štátu.

Právna náuka

Orientácia v základných princípoch práva, jeho štruktúre a inštitútoch. Základná problematika z rôznych oblastí práva – ústavného práva, občianskeho práva, obchodného práva, pracovného práva, rodinného práva, práva upravujúceho civilné súdne konanie, exekučného práva a katastrálneho práva. Obchodné záväzkové vzťahy, základy záväzkového práva, právne úpravy živnostenského podnikania. Právne vedomie súvisiace s výkonom ekonomických činností v podnikaní, nadobúdanie východísk k aplikácii práv a povinnosti občana, fyzických a právnických osôb potrebných pre výkon povolania.

Základy verejnej správy

Objasnenie sféry verejnej správy a jej charakteristických znakov a črt. Vymedzenie podstaty a funkcie verejnej správy v štátoprávnom usporiadaní. Organizačné členenie verejnej správy s nadväznosťou na bližšiu špecifikáciu štátnej správy, územnej samosprávy, okrajové vymedzenie činnosti ostatnej zložky verejnej správy.

Ľudské práva a ich ochrana

Charakteristika a podstata ľudských práv. Systém ochrany ľudských práv prijatý na národnej, európskej a medzinárodnej úrovni. Kontrolné mechanizmy v súvislosti s ochranou ľudských práv, ktoré sú základom štandardov záväzných i pre Slovenskú republiku. Úloha súdov, prokuratúry a verejného ochrancu ľudských práv na Slovensku.

Marketing a manažment

Základné pojmy v marketingu. Marketingový mix, prostredie marketingu, segmentácia trhu. Analýza nákupného správania sa kupujúcich a objasnenie podstaty marketingového informačného systému, spoločenskej kritiky marketingu, medzinárodného marketingu, marketingového strategického plánovania, inovatívneho marketingu a webovej komunikácie s kupujúcimi. Úroveň manažmentu a manažérov v podniku, manažérska kariéra, vlastnosti úspešného manažéra. Základné manažérske funkcie. Proces riadenia ľudských zdrojov, ovplyvňovanie výkonnosti zamestnancov, manažérsky vplyv na pracovný výkon zamestnancov. Význam komunikácie v práci, ovládanie správnych komunikačných techník.

Vzdelávanie v oblasti IKT

Efektívne využívanie prostriedkov informačných technológií s rešpektovaním právnych a etických zásad pri ich používaní. Základné pojmy z informatiky, architektúra PC. Spracovávanie textov na PC, vytváranie multimediálnych prezentácií, tvorba tabuliek a grafov v prostredí tabuľkového kalkúlátora.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- uplatňovať základné právne normy z vybraných oblastí práva v praxi,
- založiť spoločnosť s ručením obmedzeným,
- previesť obchodný podiel v s. r. o.,
- viesť rokovania valného zhromaždenia a. s. a s. r. o. a vyhotoviť z neho zápisnicu a rozhodnutie jediného spoločníka s. r. o./jediného akcionára a. s. s výnimkou tých, pre ktoré zákon vyžaduje formu notárskej zápisnice,
- zrušiť obchodnú spoločnosť s likvidáciou a spísať konečnú správu likvidátora,
- vypracovať príslušné formuláre na obchodný register a námietky proti odmietnutiu, vykonať zápis do obchodného registra,
- vypracovať žalobu o vydanie platobného rozkazu,
- vypracovať žalobu o zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov počas trvania manželstva z

- dôvodu začatia výkonu podnikateľskej činnosti jedným z manželov,
- sformulovať odstúpenie od zmluvy aj výpoveď zmluvy,
- vypracovať dokumenty súvisiace so založením a skončením pracovného pomeru,
- vypracovať plnomocenstvo podľa Občianskeho zákonníka,
- vypracovať predžalobnú výzvu,
- vyplniť formulár týkajúci sa návrhu na vykonanie exekúcie a vyhotoviť návrh na zastavenie exekúcie,
- vypracovať návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností,
- ohlásiť voľnú živnosť,
- určiť povinnosti začínajúceho podnikateľa v súvislosti s prihlásením sa na zdravotnú a sociálnu poisťovňu ako aj s registráciou u správcu dane,
- vytvoriť podnikateľský plán,
- objasniť ukazovatele finančnej analýzy,
- zostaviť výkaz príjmov a výdavkov, výkaz o majetku a záväzkoch a výkaz cash – flow,
- aplikovať vedomosti z oblasti vedenia podvojného a jednoduchého účtovníctva v praxi,
- zostaviť etický kódex firmy,
- určiť rozdiel medzi darčovstvom a sponzoringom,
- inštalovať program na vedenie účtovníctva,
- účtovne zaznamenať základné hospodárske operácie,
- vypočítať daň z príjmu,
- otvoriť podnikateľský účet vo vybranej bankovej inštitúcii,
- pracovať v tíme, prijímať zodpovedať za splnenie čiastkových úloh, viesť tím,
- riešiť prípadové štúdie zamerané na podnikateľskú činnosť, marketing podniku, manažérske funkcie, manažérsku kariéru a personálne riadenie podniku,
- prezentovať a obhajovať výsledky riešenia prípadových štúdií,
- používať operačný systém na používateľskej úrovni,
- efektívne využívať textový editor na tvorbu dokumentov, vytvoriť multimediálnu prezentáciu,
- spracovať tabuľky, grafy a využívať základné funkcie v tabuľkovom procesore,
- používať základné úpravy obrázkov a fotografií v prostredí grafického editora,
- písať na klávesnici počítača desaťprstovou hmatovou technikou,
- upraviť text podľa platnej normy na písanie a úpravu textu písomností,
- vypracovať vecne, gramaticky a štylisticky správne základné písomnosti a korešpondenciu v oblasti obchodných vzťahov, personálnych a vnútropodnikových písomností,
- využívať aplikačné programové vybavenie PC používané pri spracovávaní ekonomických informácií, ekonomickej agendy a účtovníctva,
- zodpovedne narábať s informáciami a osobnými údajmi,
- vyhotovovať písomnosti v cudzom jazyku,
- uplatňovať zásady kultivovanej komunikácie a profesijnej etiky v správaní a konaní,
- uplatňovať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Obsahové štandardy

Podnikateľské vzdelávanie

Praktické otázky založenia a úspešného prevádzkovania súkromného podniku v podmienkach trhovej ekonomiky. Ohlásenie živnosti, zostavenie podnikateľského plánu, výpočet dane z príjmu. Spoločensky zodpovedné podnikanie, zostavenie etického kódexu firmy. Vyhľadanie a objasnenie možnosti štátnej podpory začínajúceho podnikateľa. Nadobúdanie vedomosti a zručnosti vytvárajúcich predpoklady pre vybudovanie vlastného malého podniku.

Praktické vyučovanie v oblasti práva

Nadobúdanie právneho myslenia, aplikovanie právnych noriem v praxi, formulovanie základných dokumentov a zmlúv z oblasti obchodného práva a pracovného práva.

Formulovanie základných dokumentov v oblasti pracovného práva súvisiacich najmä so založením pracovného pomeru a obdobného pracovnoprávneho vzťahu, ich skončením, dokumentov súvisiacich s porušením pracovnej disciplíny, spracovanie žaloby o neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Formulovanie dokumentov z oblasti obchodného práva týkajúcich sa založenia spoločnosti so zameraním na spoločnosť s ručením obmedzeným.

Vedenie rokovaní valného zhromaždenia, vyhotovenie zápisnice. Prevod obchodného podielu v spoločnosti. Postup pri zrušení a následnej likvidácii spoločnosti. Vyhotovenie formulárov na obchodný register. Výpovedanie zmluvy a odstúpenie od zmluvy. Napísanie predžalobnej výzvy, podanie žaloby na súd a následne vymáhanie pohľadávky v exekučnom konaní. Postup pri zrušení bezpodielového spoluvlastníctva manželov z dôvodu začatia výkonu podnikateľskej činnosti jedným z manželov. Podanie návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

Vzdelávanie v oblasti IKT

Efektívne využívanie prostriedkov informačných technológií s rešpektovaním zásad informačnej bezpečnosti, právnych a etických zásad pri ich používaní. Spracovávanie textov na PC, vytváranie multimediálnych prezentácií, tvorba tabuliek a grafov v prostredí tabuľkového kalkúlátora, základné zručnosti pri úprave obrázkov a fotografií. Aplikovanie získaných vedomostí z účtovníctva na počítači prostredníctvom softvéru na vedenie podvojného účtovníctva. Samostatné práce žiakov, aktívna spolupráca na rozvoji vlastného poznania a ďalšieho sebavzdelávania.

Vzdelávanie v oblasti administratívy a korešpondencie

Písanie desaťprstovou hmatovou technikou, písanie textov v slovenskom aj v cudzom jazyku na všetkých radoch klávesnice počítača. Úprava textov a správne vyhotovovanie písomností z hľadiska vecného, gramatického i štylistického na základe platnej normy na úpravu textu so zameraním na základné písomnosti v obchodnom styku, písomnosti súvisiace so vznikom a zánikom pracovného pomeru a vnútropodnikové písomnosti.

Odborná prax

Praktická príprava so zameraním na najpodstatnejšie aspekty fungovania firmy. Simulácia situácie z praxe v oblasti personalistiky, marketingovej, zásobovacej, výrobnéj a odbytovej činnosti. Simulácia založenia a fungovania firmy, prezentovanie činnosti firmy prostredníctvom prezentácií.

Prax v advokátskych, exekútorských, notárskych kanceláriách, na súdoch, na obecných a mestských úradoch alebo vo vybranom podniku zameraná na overenie nadobudnutých vedomostí a zručností. Uplatňovanie kultivovanej komunikácie, etických princípov profesie v správaní a konaní, zodpovedné a diskrétné narábanie s informáciami a osobnými údajmi, uplatňovanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

**Skupina
študijných odborov**

68 PRÁVNE VEDY

pomaturitné kvalifikačné štúdium

STUPEŇ VZDELANIA:

ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE

6 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

6.1 Základné údaje

2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné pomaturitné kvalifikačné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR ⁴ :	4
Vyučovací jazyk:	slovenský jazyk/jazyk národnostnej menšiny
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	<p>Po absolvovaní vzdelávacieho programu sa absolventi uplatnia v profesiách a pracovných pozíciách v štátnej správe vo funkcii hlavný referent, resp. radca v oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none">– štátnych sociálnych dávok,– peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia,– pomoci v hmotnej núdzi,– informačno-poradenských a sprostredkovateľských služieb,– aktívnych opatrení trhu práce pre občana,– aktívnych opatrení trhu práce pre zamestnávateľa a spoluprácu so zamestnávateľom, <p>v inštitúciách samosprávy ako zamestnanec obce:</p> <ul style="list-style-type: none">– pre osamelých občanov, seniorov a sociálne služby,– pre sociálnu pomoc rodinám s nezaopatrenými deťmi, sociálnoprávnú ochranu a sociálnu kuratelú. <p>V inštitúciách a organizáciách tretieho sektora, v oblasti sociálneho poistenia, v oblasti súdnictva, notárstva, v podnikateľskej sfére, v zariadeniach sociálnych služieb.</p> <p>Absolventi, ktorí sa profilujú pre oblasť ekonomicko-právnych činností sa uplatnia v profesiách a pracovných pozíciách v strednom manažmente v oblasti štátnej správy, miestnej samosprávy, vo výrobnjej a podnikateľskej sfére ako napr.:</p> <ul style="list-style-type: none">– súkromný podnikateľ,– obchodní zástupcovia,– odborný pracovník v oblasti účtovníctva,

⁴ Úroveň Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalifikačného rámca (EQF)

	<ul style="list-style-type: none"> – odborný pracovník mzdovej agendy, – odborný pracovník kalkulácií, cien a nákladov, – odborný pracovník pre správu a vymáhanie pohľadávok, – odborný pracovník pre verejné obstarávanie, – obchodní sprostredkovatelia, – odborní pracovníci vo verejnej správe, – odborný pracovník v oblasti pomoci v hmotnej núdzi, – odborný pracovník verejnej správy pre priestupkové konanie, – odborný pracovník prvého kontaktu právnej pomoci, – odborný pracovník správy miestnych daní a poplatkov, – odborní pracovníci v daňovej oblasti, – administratívni pracovníci v oblasti práva, – administratívny pracovník v advokátskej kancelárii, – odborní administratívni asistenti, – právny asistent, – colník, – colný deklarant.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zvýšenie alebo zmenu kvalifikácie.

6.2 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške na vzdelávanie vyjadrenie lekára so špecializáciou všeobecné lekárstvo o zdravotnej spôsobilosti študovať zvolený odbor vzdelávania.

K prihláške na vzdelávanie pripojí vyjadrenie zariadenia poradenstva a prevencie, ktoré obsahuje návrh podporného opatrenia, ak chce uchádzač požiadať o vykonanie prijímacej skúšky podľa upravených podmienok.

7 PROFIL ABSOLVENTA

7.1 Celková charakteristika absolventa

V tejto forme štúdia získavajú žiaci rovnakú kvalifikáciu a rovnaký stupeň vzdelania ako v štvorročnom štúdiu, preto celková charakteristika absolventa pomaturitného kvalifikačného štúdia je totožná s uvedenou v kapitole 2.1 (klikni [sem](#)).

7.2 Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie sú uvedené v Štátnom vzdelávacom programe pre skupinu študijných a učebných odborov 68 Právne vedy – všeobecná časť, kapitola 2.2.

7.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti a zručnosti

Požiadavky na odborné vedomosti a odborné zručnosti pre študijný odbor sociálno-právna činnosť sú uvedené na s. 26 – 28.

Požiadavky na odborné vedomosti a odborné zručnosti pre študijný odbor ekonomicko-právne činnosti v podnikaní sú uvedené na s. 15 – 20.

b) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- komunikatívnosťou, priateľskosťou, prosociálnym správaním,
- spoľahlivosťou, presnosťou,
- sebadisciplínou,
- schopnosťou pracovať v tíme i samostatne,
- empatiou, toleranciou, emocionálnou stabilitou,
- trpezlivosťou, vytrvalosťou, flexibilitou, kreativitou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- iniciatívnosťou, tvorivosťou,
- asertívnosťou, humánnosťou,
- antidiskriminačným prístupom,
- ochotou kontinuálne sa vzdelávať.

8 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

8.1 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N)

Cieľové zložky vzdelania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁵ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	60	1920
Disponibilné hodiny	6	192
SPOLU	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín za celé štúdium		
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	60		
	Teoretické vyučovanie	Praktické vyučovanie	Spolu
	32	28	60
Teoretické predmety ^{a)}	32	20 ^{b)}	52
Odborná prax ^{d)}	–	8	8
Disponibilné hodiny ^{e)}	6		
SPOLU	66		

⁵ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

8.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium (N)

- a) Súčasťou teoretických predmetov je odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky (s minimálnou dotáciou 4 hodiny v týždni za celé štúdium). Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý absolvoval žiak v predchádzajúcom štúdiu výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium.
- b) Predmety sa vyučujú formou praktických cvičení.
- c) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- d) Na odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle. V študijnom odbore sociálno-právna činnosť žiaci absolvujú prax organizovanú súvisle v 1. a 2. ročníku v rozsahu minimálne 25 pracovných dní v danom ročníku, 7 hodín denne. V študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní žiaci absolvujú prax organizovanú súvisle v 1. a 2. ročníku v rozsahu minimálne 10 pracovných dní v danom ročníku, 7 hodín denne.
- e) Disponibilné hodiny škola použije pri dopracovaní školského vzdelávacieho programu. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- f) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vyučovania a praktického vyučovania možno spájať do viachodinových celkov.
- g) SOŠ pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako SOŠ pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- h) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Výučba sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- i) Rámcový učebný plán sa vzťahuje aj na školy a triedy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

9 VZDELÁVACIE OBLASTI

V tejto forme štúdia získavajú žiaci rovnakú kvalifikáciu a rovnaký stupeň vzdelania ako v štvorročnom štúdiu, preto vzdelávacie oblasti pomaturitného kvalifikačného štúdia sú totožné s uvedenými v kapitole 4 (klikni [sem](#)).

10 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

V tejto forme štúdia získavajú žiaci rovnakú kvalifikáciu a rovnaký stupeň vzdelania ako v štvorročnom štúdiu, preto vzdelávacie štandardy pomaturitného kvalifikačného štúdia sú totožné s uvedenými v kapitole 5.2 (klikni [sem](#)).

V nasledujúcom texte sú uvedené len vzdelávacie štandardy špecifické pre študijný odbor sociálno-právna činnosť, ktorý je možné študovať iba formou pomaturitného kvalifikačného štúdia podľa Prílohy č. 5 k vyhláske MŠVVaŠ SR č. 287/2022 Z. z. o sústave odborov vzdelávania pre stredné školy a o vecnej pôsobnosti k odborom vzdelávania.

10.1 Vzdelávacie štandardy špecifické pre študijné odbory

ŠTUDIJNÝ ODBOR SOCIÁLNO-PRÁVNA ČINNOSŤ
Vzdelávací program umožňuje absolventom nadobudnutie teoretických poznatkov a ich aplikovanie v praktických činnostiach, ktoré sú zamerané na základy plánovania, organizovania a realizáciu vybraných činností v sociálno-právnej oblasti, na sociálnu pomoc a starostlivosť o klientov rôznych vekových kategórií. Absolventi poznajú psychologické, pedagogické, právne, ekonomické základy svojho odboru a vedia ich prakticky využívať pri riešení odborných problémov. Vedia aplikovať základné formy a metódy práce na zlepšenie situácie klientov, zároveň majú základné spôsobilosti pre zhodnotenie a pomoc pri zvládaní krízových situácií klientov či komunít. Súčasťou profilu je aj zvládnutie základov prvej pomoci, hygieny a starostlivosti o zdravie.
TEORETICKÉ VYUČOVANIE
Výkonové štandardy
Absolvent má: <ul style="list-style-type: none">- definovať a vysvetliť základné pojmy zo všeobecnej psychológie, vývinovej psychológie, sociálnej psychológie, psychológie osobnosti, patopsychológie a psychohygieny,- pomenovať a opísať základné psychické procesy a stavy, štruktúru osobnosti,- rozlišovať špecifiká vývinových období človeka,- rozlišovať zvláštnosti a rozdiely sociálneho prostredia, pomenovať sociálne roly a sociálne skupiny v priebehu života človeka,- opísať a vysvetliť podstatu komunikácie,- opísať a vedieť vysvetliť metódy zvládania náročných životných situácií a zásady duševnej hygieny,- vybrať a uviesť príklady metód a techník sebapoznania, sebahodnotenia, sebaregulácie, seba výchovy a techník zameraných na zvládanie záťaže súvisiacej s povoláním,- definovať a vysvetliť základné pojmy zo všeobecnej pedagogiky, špeciálnej pedagogiky, liečebnej pedagogiky, andragogiky a geragogiky,- opísať systém sociálnej pomoci – organizáciu, inštitúcie,- vysvetliť základné pojmy zo sociológie, opísať jednotlivé systémy spoločnosti,- opísať a vysvetliť sociálno-ekonomické súvislosti, princípy sociálnej politiky, jej systém a nástroje,- vymedziť a vysvetliť systém sociálno-právnej ochrany vybraných skupín obyvateľstva,

- charakterizovať a opísať sociálnoprávnu ochranu a sociálnu kuratelu,
- opísať a vysvetliť základy sociálnej práce,
- opísať, vysvetliť, aplikovať metódy, spôsoby a princípy sociálnej práce,
- vymenovať, opísať a zaradiť vybrané choroby,
- vysvetliť základy hygieny a epidemiológie,
- opísať vybavenie lekárnice a uviesť príklady jej použitia,
- definovať základné oblasti práva,
- opísať organizáciu právneho systému,
- rozoznať základné právne normy odboru,
- definovať a vysvetliť základné ľudské práva a sociálne práva,
- reprodukovať a vysvetliť etické princípy profesie,
- vysvetliť a zdôvodniť základné princípy etického kódexu sociálneho pracovníka a aplikovať ich v praxi,
- opísať zásady bezpečnosti a hygieny práce, protipožiarnej ochrany a ochrany životného prostredia vrátane starostlivosti o pracovné prostredie sociálneho pracovníka,
- opísať všeobecné ekonomické zákonitosti a vysvetliť základné ekonomické pojmy,
- používať jednoduché účtovníctvo a poznať zásady podvojného účtovníctva,
- pomenovať príslušnú dokumentáciu v odbore a uviesť príklady jej použitia,
- používať jazykové prostriedky na odhadovanie neznámych výrazov a pojmov v odbornej terminológii, pracovať s výkladovým a prekladovým slovníkom, slovníkom synonym a používať iné informačné zdroje na porozumenie danej problematiky,
- plynule a spontánne komunikovať s fonetickou správnosťou a gramatickou presnosťou v daných tematických okruhoch a využívať zvukovú stránku jazyka v reálnom čase a prostredí,
- zvládnuť písomnú podobu jazyka a jej gramatickú, interpunkčnú a grafickú správnosť, vytvoriť všeobecne zrozumiteľný súvislý písomný text.

Obsahové štandardy

Základy vied o človeku a spoločnosti

Používanie odbornej terminológie vied o človeku vo verbálnej a neverbálnej komunikácii s odbornou a laickou verejnosťou. Základné poznatky z psychológie (všeobecná psychológia, vývinová psychológia, sociálna psychológia, psychológia osobnosti), sociológie, ekonomiky, edukačných vied a zdravovedy.

Sociálna práca a jej metódy

Miesto a úloha sociálnej práce v spoločnosti. Význam sociálnej politiky pre prax sociálnej práce.

Posudzovanie vhodnosti metód práce vo vzťahu k sociálnej situácii klienta. Sociálno-právna ochrana v Slovenskej republike a Európskej únii. Príprava na samostatnú a tímovú prácu.

Sociálnoprávna ochrana

Sociálno-právna ochrana v SR a EÚ. Organizácia sociálnoprávnej ochrany, sociálnej kurately, ich obsah a rozsah. Pôsobnosť a kompetencie jednotlivých inštitúcií. Opatrenia súvisiace s ochranou detí.

Základy právnych vied

Oblasti právnych disciplín – ústavné, občianske, rodinné, pracovné, trestné a správne právo. Právo sociálneho zabezpečenia. Dokumenty z oblasti ľudských práv a občianskych slobôd, sociálnych práv. Práva a povinnosti občana. Obraz spoločnosti v celom kontexte fungovania štátu, neštátnych a medzinárodných organizácií. Základné vedomosti a zručnosti z oblasti práva pre prácu s klientom a výkon odborných činností z toho vyplývajúcich.

Ekonomika a riadenie

Ekonomické javy a procesy. Makroekonomika a mikroekonomika. Podstata fungovania trhu. Marketing, finančný trh. Základy personalistiky. Orientácia v právnych predpisoch. Základné ekonomické výpočty a kalkulácie. Základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy vytvorené na základe tolerancie. Základné vedomosti z oblasti účtovníctva – ovládanie jednoduchého účtovníctva a základných princípov podvojného účtovníctva.

Profesijná etika

Základy etiky, etického konania a etického kódexu profesie. Osobnostné a profesionálne požiadavky na pracovníka v sociálno-právnej činnosti. Efektívna komunikácia. Celoživotný rozvoj osobnosti.

Cudzí jazyk v odbore

Tvorenie ústneho textu – verejné hlásenie, pokyny, informácie, oslovenie verejnosti, komentáre a prezentácie. Vytváranie písaného textu so zameraním na vyplňanie formulárov, dotazníkov, tvorbu plagátov, písanie správ, osobné a obchodné listy. Ďalší rozvoj všetkých jazykových zručností, t. j. produktív-

nych (rozprávanie a písanie) a receptívnych (počúvanie a čítanie). Všetky tieto kompetencie sú zamerané na odborné texty používané v jednotlivých obsahových štandardoch daného odboru.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- aplikovať nadobudnuté poznatky do praxe,
- navrhnuť ciele, prostriedky a postupy svojej práce,
- plánovať, organizovať a vyhodnocovať vlastné pracovné aktivity,
- samostatne a aktívne riešiť každodenné pracovné situácie,
- používať techniky sebapoznania, sebaregulácie, sebavýchovy,
- používať asertívne techniky na zvládanie stresov a riešenie konfliktných situácií,
- získavať, triediť a posudzovať a využívať (používať) informácie o klientovi a jeho prostredí, zodpovedne narábať s informáciami,
- navrhnuť vhodné sociálne opatrenia z oblasti sociálno-právnej ochrany pre konkrétnych klientov,
- aplikovať vhodné metódy práce,
- tvoriť projekty,
- opísať sociálnu sieť,
- efektívne komunikovať s ľuďmi,
- uplatňovať v praxi základné právne normy,
- pripraviť a viesť spis klientov a viesť register spisov,
- uplatňovať etické princípy profesie v správaní a konaní,
- vytvoriť vecne, štylisticky i gramaticky správne písomnosti pracovného i personálneho charakteru,
- ovládať praktické zručnosti v práci s kancelárskou technikou, ovládať klávesnicu desaťprstovou technikou,
- zodpovedne a v zmysle zákonných noriem narábať s informáciami, zvlášť s osobnými údajmi klientov,
- ovládať prácu s odbornou literatúrou a inými zdrojmi informácií,
- ovládať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- vykonať prvú pomoc pri úrazoch a drobných poraneniach a pri stavoch ohrozujúcich život.

Obsahové štandardy

Sociálno-právna činnosť

Základné zručnosti potrebné pre oblasť sociálno-právnej ochrany: orientácia v sociálnej sieti, vedenie klientskeho spisu a registra spisov, vyhotovenie podkladov a správ, vykonávanie funkcie opatrovníka, pomoc klientovi pri vyhotovovaní písomných materiálov, sprevádzanie klienta, pomoc klientovi pri napĺňaní jeho práv. Projektovanie, organizovanie, realizácia aktivít pre rôzne skupiny klientov. Hodnotenie práce svojej a svojich kolegov. Praktická orientácia v právnych normách.

Komunikácia a etika

Taktná a kultivovaná komunikácia, verbálna, neverbálna komunikácia, grafická podoba komunikácie. Uplatňovanie etických princípov profesie v správaní a konaní. Zodpovedné a diskrétné narábanie s informáciami a osobnými údajmi. Schopnosť riešenia konfliktných situácií, zvládanie zodpovednosti a záťaže súvisiacej s výkonom povolania. Celoživotný rozvoj osobnosti.

Odborná prax

Oboznámenie sa s inštitúciami a organizáciami, v ktorých sa realizujú sociálno-právne činnosti. Diferencovanie jednotlivých poskytovateľov sociálnych služieb podľa typu zriaďovateľa. Rozvoj profesionálnych zručností a aplikácia teoretických vedomostí v praktických činnostiach na pracoviskách. Dodržiavanie štandardných pravidiel správania sa na pracoviskách. Rešpektovanie a uplatňovanie pravidiel bezpečnosti pri práci a ochrane zdravia pri práci. Zvládnutie základov prvej pomoci pri úrazoch a drobných poraneniach, pri stavoch ohrozujúcich život.

11 EXTERNÁ FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

V súlade s platnými legislatívnymi predpismi sa výchova a vzdelávanie organizuje nielen dennou, ale aj externou formou štúdia.

Externá forma štúdia sa organizuje ako večerná, diaľková alebo dištančná. V stredných odborných školách sa praktické vyučovanie nemôže realizovať dištančnou formou vzdelávania. Dištančné vzdelávanie vyžaduje tvorbu samostatného ŠkVP (popr. samostatnej časti ŠkVP) v ktorom sú presne vymedzené podmienky:

- požadované vstupy a ciele,
- realizácia kontaktu žiak – učiteľ (musí byť zabezpečený overený kontakt),
- štruktúra a spôsob realizácie obsahu vzdelávania – napr. súpis požadovaných samostatných prác, zoznam študijných materiálov, pomôcok a ďalších študijných informácií, rád a odporúčaní pre zjednodušenie štúdia,
- kritéria a spôsob hodnotenia jednotlivých výstupov,
- vlastná príprava a realizácia ukončovania štúdia.

Vzdelanie získané vo všetkých formách štúdia je rovnocenné. Z tohto dôvodu je v externej forme štúdia vhodné navýšiť počet vyučovacích hodín/konzultácii v tých predmetoch ŠkVP, ktoré si vyžadujú nácvik zručností. Na tento účel je možné využiť disponibilné hodiny uvedené v RUP. Žiak sa v externej forme štúdia nehodnotí zo správania.

12 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY – externá forma štúdia

12.1 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) – večerné vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁶ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	17	544
Odborné vzdelávanie	20	640
Disponibilné hodiny	3	96
CELKOM	40	1280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	17	544
Jazyk a komunikácia <i>slovenský jazyk a literatúra</i> <i>prvý cudzí jazyk</i> <i>druhý cudzí jazyk</i>	9	288
Človek a spoločnosť <i>dejepis</i> <i>občianska náuka</i> <i>geografia</i>	3	96
Človek a príroda <i>biológia</i>	2	64
Matematika a práca s informáciami <i>matematika</i> <i>informatika</i>	3	96
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	20	640
Teoretické vyučovanie	12	384
Praktické vyučovanie	8	256
Disponibilné hodiny	3	96
SPOLU	40	1280

12.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) – večerné vzdelávanie

- a) Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.

⁶ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 40 hodín a maximálne 60 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 1280 hodín a maximálne 1920 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na prax organizovanú súvisle a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Vyučujú sa dva z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- g) Predmet geografia sa povinne vyučuje v študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní.
- h) V študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní je zaradenie vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ nepovinné. Dotáciu 2 hodín týždenne je možné presunúť zo vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ do vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ na výučbu predmetu geografia.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- j) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú za celé štúdium v rozsahu minimálne 10 pracovných dní, 7 hodín denne.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie. Na školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín nie sú k dispozícii disponibilné hodiny

12.3 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁷ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	19	608
Odborné vzdelávanie	20	640
Disponibilné hodiny	1	32
CELKOM	40	1280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	19	608
Jazyk a komunikácia <i>slovenský jazyk a slovenská literatúra</i> <i>jazyk národnostnej menšiny a literatúra</i> <i>prvý cudzí jazyk</i> <i>druhý cudzí jazyk</i>	11	352
Človek a spoločnosť <i>dejepis</i> <i>občianska náuka</i> <i>geografia</i>	3	96
Človek a príroda <i>biológia</i>	2	64
Matematika a práca s informáciami <i>matematika</i> <i>informatika</i>	3	96
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	20	640
Teoretické vzdelávanie	12	384
Praktická príprava	8	256
Disponibilné hodiny	1	32
SPOLU	40	1280

12.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – večerné vzdelávanie

- Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium

⁷ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

minimálne 40 hodín a maximálne 60 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 1280 hodín a maximálne 1920 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ je predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra a jazyk národnostnej menšiny a literatúra.
- f) Vyučuje dva z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- h) Predmet geografia sa povinne vyučuje v študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní.
- i) V študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní je zaradenie vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ nepovinné. Dotáciu 2 hodín týždenne je možné presunúť zo vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ do vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ na výučbu predmetu geografia.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- k) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu za celé štúdium minimálne 20 pracovných dní, 7 vyučovacích hodín za 1 deň.
- l) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciáciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

12.5 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) – diaľkové vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ⁸ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	10	320
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	24	768

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	10	320
Jazyk a komunikácia <i>slovenský jazyk a literatúra</i> <i>prvý cudzí jazyk</i> <i>druhý cudzí jazyk</i>	5	160
Človek a spoločnosť <i>dejepis</i> <i>občianska náuka</i> <i>geografia</i>	2	64
Človek a príroda <i>biológia</i>	1	32
Matematika a práca s informáciami <i>matematika</i> <i>informatika</i>	2	64
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12	384
Teoretické vyučovanie	7	224
Praktické vyučovanie	5	160
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	24	768

12.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) – diaľkové vzdelávanie

- Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium

⁸ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

minimálne 24 hodín a maximálne 28 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 768 hodín, maximálne 896 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na prax organizovanú súvisle a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.

- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Vyučujú sa dva z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- g) Predmet geografia sa povinne vyučuje v študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní.
- h) V študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní je zaradenie vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ nepovinné. Dotáciu 1 hodiny týždenne je možné presunúť zo vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ do vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ na výučbu predmetu geografia.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- j) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle, ktorú žiaci absolvujú za celé štúdium v rozsahu minimálne 10 pracovných dní, 7 hodín denne.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciáciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie. Na školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín nie sú k dispozícii disponibilné hodiny.

12.7 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe ⁹ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	11	352
Odborné vzdelávanie	12	384
Disponibilné hodiny	1	32
CELKOM	24	768

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	11	352
Jazyk a komunikácia <i>slovenský jazyk a slovenská literatúra</i> <i>jazyk národnostnej menšiny a literatúra</i> <i>prvý cudzí jazyk</i> <i>druhý cudzí jazyk</i>	6	192
Človek a spoločnosť <i>dejepis</i> <i>občianska náuka</i> <i>geografia</i>	2	64
Človek a príroda <i>biológia</i>	1	32
Matematika a práca s informáciami <i>matematika</i> <i>informatika</i>	2	64
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	12	384
Teoretické vzdelávanie	7	224
Praktická príprava	5	160
Disponibilné hodiny	1	32
SPOLU	24	768

12.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4-ročné študijné odbory (M) s vyučovacím jazykom národnostných menšín – diaľkové vzdelávanie

- a) Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.

⁹ Minimálny počet týždenných konzultačných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

- b) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium minimálne 24 hodín a maximálne 28 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 768 hodín, maximálne 896 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) V externej forme štúdia sa nevyučujú predmety telesná a športová výchova a etická výchova/náboženská výchova.
- e) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ je predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra a jazyk národnostnej menšiny a literatúra.
- f) Vyučuje sa dva z cudzích jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- h) Predmet geografia sa povinne vyučuje v študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní.
- i) V študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní je zaradenie vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ nepovinné. Dotáciu 1 hodiny týždenne je možné presunúť zo vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ do vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ na výučbu predmetu geografia.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- k) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky. Povinnou súčasťou praktickej prípravy je absolvovanie odbornej praxe súvisle v rozsahu za celé štúdium minimálne 20 pracovných dní, 7 vyučovacích hodín za 1 deň.
- l) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciáciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.

12.9 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – večerné vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹⁰ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	18	576
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	20	640

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	18	576
Teoretické vyučovanie	12	384
Praktické vyučovanie	6	192
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	20	640

12.10 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – večerné vzdelávanie

- Rámcový učebný plán pre večerné vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi teoretickým a praktickým vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 10 hodín a maximálne 15 hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných hodín minimálne 20 hodín a maximálne 30 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium minimálne 640 hodín, maximálne 960 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na prax organizovanú súvisle.
- Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- Súčasťou teoretických predmetov je odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý absolvoval žiak v predchádzajúcom štúdiu výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium.
- Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach ap.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa žiaci delia do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť

¹⁰ Minimálny počet týždenných hodín je 10 (rozpätie 10 – 15 hodín)

a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky. Praktické vyučovanie vymedzené v RUP sa zaraďuje v zodpovedajúcom rozsahu, s ohľadom na predchádzajúce vzdelanie žiakov a získanú kvalifikáciu alebo prax tak, aby boli splnené požiadavky ŠVP na kompetencie absolventa. Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle. V študijnom odbore sociálno-právna činnosť žiaci absolvujú prax organizovanú súvisle v 1. a 2. ročníku v rozsahu minimálne 25 pracovných dní v danom ročníku, 7 hodín denne. V študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní žiaci absolvujú prax organizovanú súvisle v 1. a 2. ročníku v rozsahu minimálne 10 pracovných dní v danom ročníku, 7 hodín denne. Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijnom odbore sociálno-právna činnosť je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu alebo odborného predmetu.

- f) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- g) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voľiteľných predmetov) v učebnom pláne.

12.11 Rámcový učebný plán pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory (N) – diaľkové vzdelávanie

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹¹ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	10	320
Disponibilné hodiny	2	64
CELKOM	12	384

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet konzultačných hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	10	320
Teoretické vyučovanie	4	128
Praktické vyučovanie	6	192
Disponibilné hodiny	2	64
SPOLU	12	384

¹¹ Minimálny počet týždenných hodín je 6 (rozpätie 6 – 7 hodín)

12.12 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2-ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium študijné odbory – diaľkové vzdelávanie

- a) Rámcový učebný plán pre diaľkové vzdelávanie je vymedzený v rovnakej dĺžke štúdia ako pre dennú formu, stanovuje proporcie medzi teoretickým a praktickým vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov.
- b) Počet týždenných konzultačných hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 6 hodín a maximálne 7 konzultačných hodín v jednom ročníku štúdia, za celé štúdium je počet týždenných vyučovacích hodín minimálne 12 hodín a maximálne 14 hodín (celkový počet hodín za celé štúdium je minimálne 384, maximálne 448 hodín). Do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, prax organizovanú súvisle.
- c) Dĺžka externej formy štúdia je najviac o jeden rok dlhšia ako denná forma štúdia.
- d) Súčasťou teoretických predmetov je odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý absolvoval žiak v predchádzajúcom štúdiu výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre predchádzajúce štúdium.
- e) Praktické vyučovanie sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v odborných učebniach ap.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky. Praktické vyučovanie vymedzené v RUP sa zaraďuje v zodpovedajúcom rozsahu, s ohľadom na predchádzajúce vzdelanie žiakov a získanú kvalifikáciu alebo prax tak, aby boli splnené požiadavky ŠVP na kompetencie absolventa.
- f) Súčasťou predmetu odborná prax je prax organizovaná súvisle. V študijnom odbore sociálno-právna činnosť žiaci absolvujú prax organizovanú súvisle v 1. a 2. ročníku v rozsahu minimálne 25 pracovných dní v danom ročníku, 7 hodín denne. V študijnom odbore ekonomicko-právne činnosti v podnikaní žiaci absolvujú prax organizovanú súvisle v 1. a 2. ročníku v rozsahu minimálne 10 pracovných dní v danom ročníku, 7 hodín denne.
- g) Povinnou súčasťou praktickej prípravy v študijnom odbore sociálno-právna činnosť je sociálno-psychologický výcvik. Sociálno-psychologický výcvik možno realizovať formou kurzu alebo odborného predmetu
- h) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženstvo (podľa konfesie).
- i) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.